

beskæftigelsesprojekter m.v. svarende til det manglende antal.

Som det fremgår af Socialdemokratiets beslutningsforslag (nr. B 84, folketingsåret 1988-89) om afvikling af adgangsbegrænsning m.v., betyder etablering af ordinære uddannelsespladser inkl. SU ikke øgede offentlige nettoudgifter. Selv om der ikke tages hensyn hertil, vil det være muligt at gennemføre dette forslag inden for en meget beskeden nettomerudgift. På baggrund af den såkaldte Trierrapport kan nettomerudgiften beregnes til ca. 250 mio. kr., hvis alle skulle have de dyreste tilbud (jobtilbud inden for det offentlige).

Det vil sige, at merudgiften kan anslås til mellem 0 og 250 mio. kr., alt afhængig af om det lykkes at etablere det tilstrækkelige antal uddannelsespladser.

En række forhold gør imidlertid, at forslaget om job og uddannelse til unge kan gennemføres billigere. Desuden vil det på flere områder være muligt at billigere og få større indtægter fra den eksisterende beskæftigelsesfremmende indsats.

Det skal tilstræbes, at flest mulige jobtilbud fremkaffes i den private sektor, idet udgiften her er lavere, og fordi chancen for at opnå fast beskæftigelse generelt er bedre, især med jobtilbud i små og mellemstore virksomheder.

At jobtilbudene i den offentlige sektor normalt beregnes til at være så omkostningstunge, skyldes bl.a., at værdien af det arbejde, der udføres, ikke tillægges en værdi, som kan modregnes i udgifterne. De samme forudsætninger gælder for de sædvanlige opgørelser af omkostningerne ved beskæftigelsesprojekter, produktionsskoler m.v.

Disse forudsætninger har betydelig bund i virkeligheden, når der ses på den hidtidige indsats.

Krav om, at der ikke må ske egentlig produktion med salg for øje i offentlig regi (hensynet til kommunalfuldmagten), har betydet, at mange beskæftigelsesforanstaltninger med en vis ret opleves mere som terapi end som reelt arbejde.

Krav om, at indsatsen skal være af ekstraordinær karakter, har ofte medført, at jobtilbud inden for offentlige institutioner er etableret som rene opnormeringer eller som aktiviteter, man formentlig næppe i alle tilfælde ville igangsætte, hvis de skulle finansieres over de ordinære budgetter.

Disse stramme begrænsninger for den kommunale indsats må løsnest, dels for at forbedre økonomien i foranstaltningerne, dels for at indsatsen af unge selv opleves som mere meningsfuld.

Hensigten er ikke, at beskæftigelsesmidler skal anvendes til at udkonkurrere eksisterende produktion i

den private sektor, men alene at kommunerne skal have større bevægelsesfrihed på erhvervsområdet og gerne i samarbejde med lokale virksomheder. En mulighed kan også være at etablere et samarbejde med lokale virksomheder om fremstilling af halvfabrikata m.v. En række eksempler har længe været kendt og accepteret inden for revalideringsområdet og bør bl.a. derfor også kunne etableres i den generelle beskæftigelsesfremmende indsats i kommunerne.

I stedet for primært at oprette jobtilbud på institutionsområdet som rene opnormeringer bør det overvejes at nyttiggøre indsatsen til delvis finansiering af udvidelser af kapaciteten på områder, hvor der er et påtrængende behov herfor.

En anden væsentlig faktor, som begrænser merudgifterne ved den foreslåede ordning med job og uddannelse til unge, er aftalen mellem de kommunale organisationer og KTO om projektløn. Tanken er, at forsørgelsesniveauet på de forløb, der kvalificerer til job og uddannelse, skal være en kombination af projektløn og uddannelsesgodtgørelse. Besparelsen herved, der kan anslås til netto 150-175 mio. kr., vil i sig selv kunne finansiere en betydelig forøgelse af indsatsen.

Det forudsættes endvidere, at de netto ca. 80 mio. kr., der er afsat i socialministerens forslag om ungdomsydelse, i stedet for anvendes til finansiering af job og uddannelse til unge (L 150, folketingsåret 1988-89).

Samlet vil det være muligt at sikre job og uddannelse til unge inden for en nettomerudgift på maksimalt 100 mio. kr., vel at mærke inkl. en samtidig udbygning af uddannelseskapaaciteten og afvikling af adgangsbegrænsningen.

c. Økonomisk byrdefordeling

Selv på det korte sigt kan »job og uddannelse til unge« etableres uden store offentlige merudgifter i forhold til de ca. 2 mia. kr., der i forvejen anvendes til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger for unge.

Der kan imidlertid være behov for at tilpasse byrdefordeling, refusionssystemer m.v., så det sikres, at finansieringssystemet tilskynder til etablering af de foranstaltninger, som er mest hensigtsmæssige i forhold til den tilsigtede opprioritering af en kvalificerende uddannelsesindsats, og så der også er tilskyndelse til en hurtig indsats i forhold til de ledige unge.

Den konkrete udformning bør ske efter et grundigt analysearbejde og efter forhandling med de involverede parter. Herudover skal det sikres, at kommuner og amter kompenseres for eventuelle lovbestemte merudgifter.